

Heroin

Vad är det?

Heroin (diacetylmorfin) är ett halvsyntetiskt derivat av morfin, som fås av opiumvallmo. ^[1] ^[2] Heroin intas genom rökning, snortning eller intravenöst genom injicering. ^[3] Intravenös användning är vanligast. ^[3] ^[1] Heroinets renhet varierar med tid och ursprung. ^[1]

Legal status: Heroin är i Finland narkotikaklassat. Användning, inköp, försäljning och innehav är förbjudet. ^[4] ^[5] Högsta domstolen har slagit fast att heroin är ett synnerligen farligt rusmedel. ^[6]

Utbredning och problemanvändning: På rusmedelsmarknaden i Finland finns ytterst lite heroin: buprenorfin och andra medicinska opioider har nästan helt kommit i dess ställe. ^[3] ^[7] ^[8] På europeisk nivå är heroin ändå fortfarande den klart mest missbrukade opioiden. ^[2] ^[3] Heroin bedöms vara det allra farligaste rusmedlet när skadeverkningarna ses ur brukarens eget perspektiv. ^[9]

Hur verkar det?

Heroin verkar förlamande på centrala nervsystemet. ^[10] Det fäster vid opioidreceptorer på samma sätt som i hjärnan naturligt förekommande endorfiner. ^[11] Heroin är ytterst fettlösligt och sprider sig därför snabbt i kroppen. ^[1] ^[10] Vid intravenös användning börjar effekten inom ett par minuter och varar i 3–5 timmar. ^[1] Heroinets effekt beror bland annat på dosstorlek, brukarens tolerans och användningsmetod. ^[1] ^[2]

Positivt upplevda verkningar: Liksom andra opioider eliminerar heroin smärta. Vanligen ger substansen också upphov till känslor av välbefinnande. ^[2] Heroin lindrar inte bara fysisk smärta utan också emotionellt lidande. ^[2] ^[10] För heroinberoende brukare kan den primära orsaken till att rusmedlet används vara ett behov att undvika abstinenssymptom. ^[2]

Negativt upplevda verkningar: Till heroinets obehagliga verkningar kan höra förstoppning, illamående, kräkningar, svindel och klåda. ^[2] ^[10] Heroin försvagar också minne och koncentrationsförmåga. När effekten har avklingat är känslor av ångest och depression vanliga. ^[2]

Huvudsakliga risker

Akuta risker: Heroin är förenat med risk för livsfarlig överdosering. Substansen förlamar centrala nervsystemet och kan i stora doser leda till syrebrist. ^[1] ^[10] Dödsfall i samband med heroin och andra opioider är i de flesta fall dödsfall på grund av överdosering. ^[12] Dödsfall på grund av överdosering beror ofta på blandbruk av förlamande substanser. ^[1] ^[3]

Överdoser av heroin leder inte alltid till döden. Överdoser kan emellertid leda till bland annat kraftiga nervsmärtor eller skador på lungorna. ^[1]

Risker med blandbruk: Heroin och alkohol förstärker varandras effekt vilket ökar risken för överdosering. ^[1] Också sömn- och lugnande läkemedel, såsom bensodiazepiner, förstärker heroinets förlamande effekt. ^[1] ^[17]

Risker med riklig användning: Vid långvarigt bruk av heroin tar bland annat njurarna skada. ^[1] Viktigast av de långsiktiga skadorna är i alla fall att starkt beroende utvecklas. ^[10]

Beroende: Heroin och andra opioider är de rusmedel som tydligast framkallar beroende. ^[2] ^[10] Egentliga abstinenssymptom utvecklas om användningen fortsätter i flera veckor. Heroinets abstinenssymptom är starkare än för långverkande opioider, såsom buprenorfin. De kan vara irritabilitet och depression men också tydliga fysiska symptom som svettning, gråtattacker, illamående och kraftig snuva. För den som är beroende kan det vara svårt att tänka på något annat än rusmedlet. ^[1] ^[2] ^[7]

Med upprepad användning utvecklas tolerans mot verkningarna av heroin och andra opioider, vilket kräver ökad dosering. [1] [2] [10] Toleransen återställs emellertid ganska snabbt om användningen avbryts. [2] Därför är det vanligt med överdosering för dem som efter en paus på nytt börjar använda substansen.

Intravenöst bruk av heroin är förenat med risk för allvarliga smittsjukdomar som HIV och hepatit C. [13] [14] Hepatit C är den vanligaste komplikationen i samband med injicering: [13] ungefär 75 % av alla som injicerar narkotika har antikroppar mot hepatit C i blodet. [15] Injicering kan också ge upphov till en lokal infektion. Vidare är det möjligt att svamp eller bakterier kommer in i blodomloppet i samband med injiceringen. [16]

Användning under graviditeten: Om heroin används under graviditeten är skadeverkningarna betydande för fostret. Användning av heroin under graviditeten är förenat med risk för bland annat missfall, plötslig prenatal död, långsammare tillväxt, blödningar under graviditeten och prematur födsel. Barnet lider antagligen vid födseln av abstinenssymptom, också om de är lindrigare än för buprenorfin. Heroin har veterligen inte orsakat missbildningar. [1] [18]

Hur kan riskerna minimeras?

Det är alltid riskabelt att använda rusmedel. Inga metoder för att minimera riskerna kan fullständigt eliminera dem.

En del av risken i samband med användning av heroin kan undvikas genom att inte injicera substansen. Om heroin ändå injiceras är det av största vikt att man använder endast sina egna, rena injektionsinstrument och preparationskärl. Detta är bästa sättet att eliminera risken för smittsamma sjukdomar i samband med intravenöst bruk av rusmedel. [19]

Begagnade nålar och sprutor kan bytas mot rena på hälsorådgivningen. Kontaktuppgifter till hälsorådgivningen finns på adressen vinkki.info.

Överdoseringsfall kräver omedelbar läkarvård.

Olika människor reagerar mycket olika på samma rusmedel och doser. Detta ska man komma ihåg också i fråga om heroin.

link

Källor ►

Källa till webbadress: <https://paihdelinkki.fi/sv/databank/snabbinfo/heroin>